

Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Tiltaksplan for 2022-2023

Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre / Várnjárgga álbmotmeahccestivra / Varenkinniemen Kansalistarhaan styyri

Verneområder:

Varangerhalvøya nasjonalpark/ Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen
Kansalistaras

Persfjorden – Syltefjorden Landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona
suodjemeahcci

Syltefjorddalen Naturreservat / Oarddu luondumeahcci

Sandfjordneset Naturreservat og Ytre Syltevika Naturreservat

Gapahuk og portal ved startpunkt Ordo /Oarddojávri/ Ortojärvi

Bakgrunn

Denne planen omfatter tiltak som Varangerhalvøya nasjonalparkstyre vil gjennomføre i 2022 – 2023 som del av forvaltningen av verneområdene som Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre forvalter –

Arealer :

- Varangerhalvøya Nasjonalpark 1804 km²
- Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde 246 Km²
- Syltefjorddalen Naturreservat 19 km²
- Sandfjordneset Naturreservat 0,5 km²
- Ytre Syltevika Naturreservat 8,3 km²

Hvert år blir forvaltningen av verneområdene tildelt midler for å styrke og ivareta verneverdiene i verneområdene. Dette er statlige investeringsmidler som skal gå til investering i informasjon, skjøtsel og tilrettelegging, samt større anskaffelser av nødvendig utstyr for å ivareta verneformålet. Hvor mye er avhengig av innmeldt behov fra nasjonalparkstyret, tilgjengelige budsjettmidler i Miljødirektoratet og prioriteringer til styret.

Tiltakene i planen baseres på trusler mot verneverdier, mål om å bedre naturtilstanden og tiltak på bakgrunn av nasjonalparkens besøksstrategi som sikrer en forutsigbar og målrettet forvaltning. Planen synliggjør også hva vernemyndigheten gjennomfører av tiltak, og har bestilt av tjenester hos Statens naturoppsyn.

Enkelte tiltak kan ikke forventes fullfinansiert/ ferdigstilt før i 2023, og planen har således et toårig perspektiv. Større tiltak etter 2023 vil være definert i tiltaksliste i langsiktig forvaltningsplan.

Mål

Målet med tiltaksplanen er at den skal gi grunnlaget for en målrettet og forutsigbar forvaltning av tiltaksmidlene til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2022-2023. Planen er da en plan som synliggjør planlagt skjøtsel i disse områdene.

Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder i Norge 2021-2023 sier;

"Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Forankring

Tiltaksplanen baseres på prioriteringer for 2022 i styremøte 6. desember i 2021, SNO bestillingsdialog 1 og 2 samt endelig vedtak i styremøte 23 mai.

En del av tiltakene er overført fra 2020/ 2021 da det ikke var budsjettmessig dekning, eller at coronasituasjonen medførte at tiltakene måtte utsettes til neste år. En del tiltak er påbegynt i 2021.

Nasjonale føringer - Virkemidler/strategi

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Retningslinjer for tiltaksmidlene

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiane, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevare for Noregs nasjonalparkar og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparkar og andre verneområde med store besøkstall eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Ferdigstilling jamfør tidligere prioriteringer av nasjonalparkstyret

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre har gjennom å bli pilot i prosjektet Merkevarestrategi for Norges nasjonalparker – 2015 - 2018, forpliktet seg til å prioritere arbeid med informasjon på startpunkter i sin tiltaksplan. Pilotarbeidet er nå slutt og vi er i mål med og har implementert ny merkevare for :

- informasjonspunkt Varangerbotn Vuonnabahta (utendørs jfr. ny merkevare)
- Informasjonspunkt Kiberg Bierge (innendørs – åpent sommerstid)

Startpunkt:

- Komagdalen/ Stuurajohka/Komagdaali
- Nattfjelldalen/ Idjaávžje, Koppakuru.
- Startpunkt Ordo/ Oarddjávri/ Ortojärvi (de siste detaljer kommer på plass i 2022)
- I tillegg kommer informasjonspunkt ved Sandfjorddalen

Noen tiltak er også under planlegging. Disse tiltakene er forankret i Besøksstrategien for Varangerhalvøya nasjonalpark, vedtatt i juni 2015 – herunder utvidet parkering i Varangerbotn.

I 2021 ble kvensk navn for nasjonalparken vedtatt og en strategi for mer synliggjøring av kvensk språk og kultur i verneområdene påbegynt 2021-2022. Kvensk navn ble implementert i verneforskriften i mars 2022. Målet er å implementere kvenske navn på kart og karttavler, brosjyre, startpunktskilt innen 2022.

Tildeling i 2022 var

Omsøkte tiltaksmidler til Varangerhalvøya nasjonalpark og de 4 andre verneområdene var i **2022 850 000** kr, I tillegg kom søknad om 120 000 kr som SNO disponerer på konkrete oppdrag jfr. bestilling fra styret.

Styret ble tildelt 600 000 kr til tiltak og SNO fikk tildelt omsøkt beløp på 120 000 kr. Styret har søkt om og fått tildelt 350 000 kr til driftsutgifter i 2022, og 20 000 kr til forvaltningsplanarbeid.

Tabell.1. Tiltak oppdrag for nasjonalparkstyret 120 000 kr tilført for gjennomføring 2022 - **Statens naturoppsyn** (regnskapsansvarlig).

Tiltak som krever eksterne midler – prioritert 2021 – Tilføring ekstra midler til Statens naturoppsyn		
Hvor	Hva	Gjennomføres av/ kommentar
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde 10 000 kr	Søppelaksjon i verneområdet etter nærmere anvisning Hestmanneset (lokalitet for Finnmarkssvineblom)	SNO Vadsø (avtale med skoleklasse i Vardø)
Ytre Syltevika naturreservat 60 000 kr	Fortsette søppelaksjon i naturreservatet Utfrakt av avfall i samarbeid med kystvakt eller helikopter	SNO Vadsø , Lokalkontakt SNO Hamningberg i samarbeid med forvalter.
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Sandfjordneset NR 20 000 kr	Fjerning av marint avfall og notposer XL på strendene i landskapsvernområdet og i naturreservat ved behov	SNO Vadsø 1 m3 plastball utafor lille frøkenholla – avklare egnet metode for fjerning – levering mottak 1 not sandfjordneset NR 1 not Ytre Syltevika – Gamvikneset vest
Sandfjordneset naturreservat 20 000 kr	Forbedre gjerde ut i elva, som holder sau ute av naturreservatet	SNO Vadsø

Bestilte tiltak som løses med bistand fra Statens naturoppsyn jamfør bestillingsdialogen 2022

Løses av SNO Vadsø og Tana jamfør bestillingsskjema

Verneområde/Skjøtsel		
Syltefjorddalen naturreservat	Fjerne sandlupinforekomst i utkant av naturreservat, ved slått, oppgraving etc.	Merknad: Ta bilde av lokalitet mht. størrelse lokalitet før/etter
Sandfjordneset naturreservat	Jage sau ut av gjerde i naturreservatet**	
	Infoskriv ved inngang av naturreservatet som ber besøkende samle søppel**	
Ytre Syltevik naturreservat	Infoskriv som ber besøkende plukke**søppel, utlegg bigbag og vedsekker for innsamling	Merknad: Big bag plasseres utenfor vernegrensen
Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde	Formidle bigbags til lokalforeninger som vil samle søppel**	
	Montere utedo ved Syltevikmoan **	
Varangerhalvøya nasjonalpark / Syltefjorddalen naturreservat - løveskilt snøskuterløyper	Oppsett løveskilt skuterløyper - Komagdalen, Ordo syd og Øst, Bierfaljohka nedenfor Torvhaugbekken, (løveskilt Skallelv ved fiskesti sommer)	
Varangerhalvøya nasjonalpark - Underskilt på løveskilt om periodevis jaktforbud og båndtvang i sone A av NP	- Bergeby (2), Coskoaivi, V-jakobselv Nerslåtta, Oardo sør	
Varangerhalvøya nasjonalpark - bytte ut karttavler til ny når de kommer - Vask av nyoppsatte tavler	Montere topplanke på tretavle og ny karttavle På Skallelv, Vasselva i Vestre Jakobselv, Bergeby	

** SNO har meldt at dette løses ved tjenestekjøp

Verneområde/Tilsyn og kontroll		
Varangerhalvøya nasjonalpark		
Varangerhalvøya nasjonalpark - Motorferdseleksyn i spesielle innsatsområder om behov og etter nærmere avtale med nasjonalparkstyret	1	Stoppe ulovlig snøskuterkjøring* – randsone og i NP jamfør avklaring med nasjonalparkstyret. Evt. i Samarbeide med Reinpolitiet.
Varangerhalvøya nasjonalpark, praksis friluftsliv komagdalen	3	Tilsyn med praksis veduttak vier, telting og el-sykling i Komagdalen i høysesong (juli)
Varangerhalvøya nasjonalpark m.fl. - dispensasjoner . Kontroll vilkår	2	Se til at vilkår i dispensasjoner følges - kontroller i felt

Verneområde/ Bevaringsmål

- ✓ Varangerhalvøya nasjonalpark - vurdere slitasje sti - Komagdalen, Ordo og Nattfjelldalen, der det er igangsatt tiltak klopplegging/ grusing – vurdere slitasje stier startpunkter mht. slitasje og erosjon
- ✓ Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde - Lokalitet Finnmarkssvineblom – vurdere forekomst omfang, effekt av igangsatte tiltak - søppelrydding

Verneområde tilrettelegging/ Varangerhalvøya nasjonalpark

Startpunkt Ordo

Montere vedkasse bakside gapahuk og opphenging infotavler, bålplassetablering, forankre gapahuk i hjørner i bakken, hente plankett på pinne og montere på stein ved krysning av Syltefjordelva

Bidra ved åpningsarrangement

Startpunkt Komagdalen

Bytt doring, legg klopp på/av Finnerelva vår/høst,

Etablere ferdselsteller

Startpunkt Nattfjelldalen

Montere lufteventil toalett, bytt ut skiltstenger stipekerskilt

Bidra ved åpningsarrangement

Tiltak som gjennomføres av forvalter eller i samarbeide med lokale foreninger/ kjøp av tjenester*

- Tilføre ved på startpunkt Nattfjelldalen, Ordo og Sandfjorddalen.

- Tilsyn cortenståltavler – sjekk av innfesting på fundament.

Infopunkt Sandfjorddalen og startpunkt Komagdalen – veinære; crossbane Vardø, Vadsø, Seida og Brannsletta.

- Oppsett/ nedtak av bru over Syltefjordelva ved behov – startpunkt Ordo – Syltefjordelva.

**Tiltak SNO har meldt at de ikke kan/ har ressurser til å gjøre*

Tiltak Nasjonalparkstyret er tildelt midler for å gjennomføre i 2022

Vårsjekk hengebru Komagdalen , nytt dekke 30 000 kr

Fjerne gammel klopp og etablere ny – Storelva sti til Nattfjelldalen – 95 000 kr

Infopunkt Kiberg – fundament og skilt – 40 000 kr

Glasstavler og skilt – utskifting implementering kvensk navn 100 000 kr

Gapahuk startpunkt nattfjelldalen – ferdigstille – 25 000

Grusing parkering startpunkt Ordo – 40 000 kr

Parkeringsutvidelse Infopunkt Varangerbotn – 225 000 kr

Søppelfjerning Telebu, indre syltevik – 45 000 kr

SUM: 600 000

Tiltak opprinnelig planlagt i 2022 - utsatt

Forsterkning wirefester hengebru

Kartlegge etterlatenskaper linjetrase Komagdalen til Ordo

***Midler til oversettelse av nettside til flere språk omsøkes Miljødirektoratet i løpet av 2022.**

Forøvrige løpende tiltak følges opp av forvalter
• Organisere ved til åpne gapahuker og startpunkter. I forbindelse med andre oppdrag - tilføre ved til linjehyttene om Båtsfjord røde kors/ Komagvær jff ikke får anledning til dette, og Stormheim i forbindelse med samarbeide om tilsyn og vedlikehold på disse sikringsbuene. • Stativ for infobrosjyrer henges opp i Ragnarok og Telegrafhytta/ Telebu, infobrosjyrer suppleres i infokasser på startpunkter. Ragnarokk med do behøver maling. • Bjørneskarhytta – avklare bruksregler i hyttebok og tilførsel ved/ gass - i samarbeid med Komagvær jff. Bidra til å få nytt vindu på plass. • Huhtircohat/ Stormheim bua – i samarbeid med reinbeitedistriktet/ lokale krefter – utedo når reinbeitedistriktet har registrert bygget med nr. hos FEFO. Bidra til at ny dør kommer på plass. • Oppsynshytta Sandfjorddalen – se til at den blir ferdigstilt og klar til bruk – bytte panelet på sydveggen. • Tracklog for anbefalt sommer og vinterrute fra Komagdalen til Ordo legges på nett. • Elgbeite i Komagdalen og Syltefjorddalen vinterstid – følges med beitetrykk på vinteren i vierbeitene • Oppsett av løveskilt på stier ved anadrome vassdrag der det er behov ved verneområdene. Skallelv mangler

Bilde fra tiltenkt utvidet parkering ved E75, og område hvor sti skal anlegges fra parkering ned mot gapahuk – infopunkt Varangerhalvøya nasjonalpark – Vuonnabahta - Varangerbotn -

**Parkeringsareal for ny parkering ved Varanger samiske museum/ Informasjonspunkt
Varangerhalvøya nasjonalpark – bedre skilting fra E75 gir økt Parkeringsbehov**

Kloppbru i Ordo som settes ut på vårsommer og tas inn på høsten årlig.

Klopp ved brua over Storelva – Nattfjelldalen – skiftes ut